

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

ผลการเรียนรู้การฝึกอบรมการผลิตข้าวขาวดอกมะลิ 105 เพื่อใช้เป็นเมล็ดพันธุ์ดี

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

Learning Outcomes of the Training Program in Khao Dawk Mali 105 Rice Production for Good Seed Utilization under Khao Hin Sorn Royal Project

นฤมล หิงทอง (Narumol Hingthong)* สัจจา บรรจงศิริ (Sujja Banchongsiri)**

บำเพ็ญ เขียวหวาน (Bumpen Keowan)***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้เข้ารับการเรียนรู้จากการฝึกอบรมการผลิตข้าวขาวดอกมะลิ 105 เพื่อใช้เป็นเมล็ดพันธุ์ดี (2) สภาพการผลิตและปัญหาของเกษตรกรผู้เข้ารับการเรียนรู้จากการฝึกอบรมการผลิตข้าวขาวดอกมะลิ 105 เพื่อใช้เป็นเมล็ดพันธุ์ดี และ (3) ผลของการเรียนรู้จากการฝึกอบรมการผลิตข้าวขาวดอกมะลิ 105 เพื่อใช้เป็นเมล็ดพันธุ์ดี

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ประชากรที่ศึกษา คือ เกษตรกรทั้งหมดที่เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 30 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ และแบบทดสอบความรู้ของเกษตรกรก่อนและหลังการอบรม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด สูงสุด ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์โดยใช้ค่า Paired Samples t – test ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การจัดกลุ่มและวิเคราะห์องค์ประกอบ

ผลการวิจัย พบว่า (1) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 44.13 ปี จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 73.33 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4.27 คน ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ และสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ได้รับรู้ข่าวสารจากสื่อทางโทรทัศน์ และวิทยุ เคยเข้ารับการฝึกอบรมด้านร้อยละ 33.33 มีขนาดพื้นที่เพาะปลูกเฉลี่ย 21.63 ไร่ ส่วนใหญ่มีที่ดินเป็นของตัวเอง ร้อยละ 96.67 มีรายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ย 52,850 บาทต่อปี และรายได้จากนอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 77,900 บาทต่อปี ใช้เงินทุนของตนเอง (2) สภาพพื้นที่ปลูกข้าวเป็นนาดอน ดินร่วนปนทราย ใช้เมล็ดพันธุ์ของตนเอง ผลผลิตเฉลี่ย 576.23 กิโลกรัมต่อไร่ ต้นทุนการผลิตทั้งหมดเฉลี่ย 2,428 บาทต่อไร่ ปัญหาการผลิตข้าวที่พบได้แก่ ด้านปัจจัยการผลิต สารเคมี ปุ๋ย และ เมล็ดพันธุ์ การดูแลรักษา การจัดการน้ำ โรคและแมลงศัตรูข้าว ฝนแล้ง (3) ผลการฝึกอบรมพบว่า เกษตรกรมีความรู้ในการผลิตข้าวขาวดอกมะลิ 105 เพิ่มขึ้นโดยมีค่าคะแนน เฉลี่ยก่อนเข้ารับการฝึกอบรม 14.30 คะแนน และมีค่าคะแนนเฉลี่ยหลังเข้ารับการฝึกอบรม 16.83 คะแนน โดยมีความรู้จากการฝึกอบรมที่ได้รับ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความรู้ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ ความรู้ด้านการผลิตข้าวขาวดอกมะลิ 105 ความรู้ด้านการป้องกันกำจัดโรค แมลง และการป้องกันกำจัดศัตรูข้าว และความรู้ด้านการเก็บเกี่ยว และวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว

คำสำคัญ: การฝึกอบรม การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

* นักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช Lek_12333@hotmail.com

** รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช Sujja.ban@stou.ac.th

*** รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช Bumpen.keo@stou.ac.th

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

Abstract

The objectives of this study were to study: (1) Economic circumstance of farmers who have been learning from the training to produce Khao Dawk Mail 105 Rice seed.(2) Production condition and problems of farmer who learning from the training of farmers to produce Khao Dawk Mail 105 Rice and (3) The result of learning from the training to produce Khao Dawk Mail 105 Rice good seeds.

This research is quantitative research: The sample group are 30 farmers who attend the training.Data were collected by interview and the test of knowledge before and after the training. Quantitative data analysis with a computer program was used was the percent maximum, minimum, average, and analysis using Paired Samples t - test the qualitative data using clustering.

The results showed that: (1) Majority of farmers are female and the average age is 44.13 years old , only 73.33 people who completed elementary education. The average of family size is 4.27 people. Mostly of people are the member of The Bank of Agriculture and Cooperatives group.The news media, television and radio. Been trained to see the percentage of 33.33. Averaged size of farmland held by these farmers was 21.63 rai,and 96.67 had their own farmland.On average,the gained a total annual income of 52,850 Baht per year and of this 77,900 Baht per year (2) Mostly of the area which use to plant the rice are mixes by sand and hard soi .Also they used their own seed to plant .Average product is about 576.23 kilograms per area.The average cost of production is about 2,428 Bath per area.The problems of production are the price of chemicals, fertilizer and seed treatment to manage disease and insect pests of rice drought.(3)After training found that farmers can use their knowledge to increase their rice product by increase from 14.30 points to 16.83 points which is very good result. The knowledge of the training received.The utility at a high level knowledge of seed production.Knowledge of manufacturing Khao Dawk Mail 105 Rice knowledge of disease and insect protection, animal pests. And the knowledge of the harvest and post-harvest technology.

Keywords: Training, Rice seed production